

Program za stjecanje kompetencija iz hrvatskoga jezika, kulture i književnosti s metodikom rada

Institucija: Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet

Mjesto realizacije: Filozofski fakultet u Novom Sadu

Svrha programa: Filozofski fakultet realizira Program za stjecanje kompetencija iz hrvatskoga jezika, kulture i književnosti s metodikom rada u okviru Centra za usavršavanje nastavnika u skladu s člankom 96. Zakona o visokom obrazovanju (Službeni glasnik RS, br. 76/05, 100/07 autentično tumačenje, 97/08, 44/10, 93/12 i 89/13). Program je koncipiran tako da polaznicima osigura stjecanje znanja, umijeća i vještina potrebnih za kompetentno obavljanje nastavnoga rada na hrvatskom jeziku na razini predmetne i razredne nastave i realizaciju predškolskih aktivnosti u skladu sa Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja (Službeni glasnik RS, br.72/09, 52/11 i 55/13) čijim je člankom 120 stavkom 1. točka 5. predviđen uvjet da nastavnik/odgajatelj mora poznavati jezik na kojem se ostvaruje obrazovno-odgojni rad, a u skladu s člankom 121. stavkama 6. i 7.

Program izvodi kroatist, odnosno nastavnik/lektor hrvatskoga jezika i književnosti kao izvorni govornik toga jezika.

Cilj programa: Temeljni je cilj programa usavršavanje polaznika u hrvatskome standardnome jeziku, detaljnije upoznavanje hrvatske književnosti i kulture te usvajanje metodičkih načela nastave hrvatskoga jezika.

Ciljna grupa: Program je namijenjen svim diplomiranim studentima odnosno prosvjetnim djelatnicima/djelatnicama koji/koje na području Vojvodine poučavaju hrvatski jezik odnosno poučavaju na hrvatskome jeziku u vrtićima, osnovnim i srednjim školama, to jest:

- odgojiteljima
- učiteljima razredne nastave
- predmetnim nastavnicima/profesorima (bez predmetnih nastavnika Hrvatskoga jezika)
- učiteljima Hrvatskoga jezika s elementima nacionalne kulture.

Nastavni plan: Nastavni plan uključuje dva kolegija (predmeta) koja obvezno upisuju svi polaznici ovoga programa (zajednički kolegiji, tj. kolegiji A) te dva kolegija koja obvezno trebaju pohađati određene skupine polaznika (kolegiji B). Program je prilagođen različitim profilima polaznika s obzirom na to da rade u različitim segmentima nastave.

Zajednički su kolegiji (A):

1. *Hrvatski jezik I* (1. semestar)
2. *Metodika - hrvatski jezik u nastavi i predškolskom odgoju* (1. semestar)

Ostali su kolegiji (B):

1. *Hrvatska književnost* – za odgojitelje, učitelje razredne nastave te učitelje koji predaju Hrvatski s elementima nacionalne kulture (2. semestar)
2. *Hrvatska kultura i društvo* – za učitelje koji predaju Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, predmetne nastavnike, odgojitelje (2. semestar)
3. *Hrvatski jezik II* – za predmetne nastavnike i učitelje razredne nastave (2. semestar)

Organizacija i trajanje: Program je načelno zamišljen kao dvosemestralan i uključuje četiri kolegija (predmeta), odnosno dva kolegija po semestru.

SPECIFIKACIJA KOLEGIJA

Kolegij: Hrvatski jezik I

Nastavnik: lektor hrvatskoga jezika i književnosti (Perica Vujić, mag. educ. philol. croat. et mag. educ. hist.)

Cilj kolegija: Usvajanje normi hrvatskoga standardnoga jezika s osobitim naglaskom na pravopisnu i pravogovornu normu.

Ishod kolegija: Polaznik usvaja propisane norme hrvatskoga standardnoga jezika, primjenjuje propisane norme u pisanoj i govornoj komunikaciji.

Sadržaj kolegija:

– teorijska nastava:

Normativni priručnici i njihova uporaba. Ortografska i ortoepska norma, odnos pravopisa prema drugim razinama jezika. Pravopisna načela. Naglasak u hrvatskom standardnom jeziku.

– praktična nastava (vježbe): Primjena pravopisnih i pravogovornih pravila na tekstovima različitih vrsta. Primjena usvojenih pravila u vlastitom pisanju, čitanju i govorenju.

Oblici izvođenja nastave: Predavanja, samostalan istraživački rad, individualan rad, mentorski rad

Ocjenjivanje: Pohađanje nastave i aktivnost u nastavi, kontinuirana provjera znanja (kolokviji), završni ispit.

Literatura:

– obvezna:

A. Frančić i drugi: Normativnost i višefunkcionalnost u hrvatskome standardnom jeziku, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2005. (odabrana poglavlja)

Hrvatski pravopis, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2013. (internet)

Hrvatski enciklopedijski rječnik (Ur. Lj. Jojić, R. Matasović), Novi Liber, Zagreb, 2002. (internet – Hrvatski jezični portal)

– izborna:

E. Barić i dr.: Hrvatska gramatika, Školska knjiga, 2007.

T. Čužić: Pravopisna norma. Teorijsko-metodološki problemi hrvatske pravopisne norme, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2015.

Odabrani članci u znanstvenim ili stručnim časopisima: Rasprave, Fluminensia, Jezikoslovlje, Hrvatski jezik (www.hrcak.srce.hr)

Kolegij: Metodika – hrvatski jezik u nastavi i predškolskom odgoju

Nastavnik: lektor hrvatskoga jezika i književnosti (Perica Vujić, mag. educ. philol. croat. et mag. educ. hist.)

Cilj kolegija: Pravilna uporaba hrvatskoga standardnoga jezika u govorenju i pisanju u nastavi, usvajanje različitih metodičkih sustava i strategija u nastavi i osnovnih interpretacijskih načela u nastavi književnosti.

Ishod kolegija: Polaznik koristi hrvatski standardni jezik u pisanoj i govornoj komunikaciji u nastavi, primjenjuje različite metodičke sustave i strategije u nastavi te osnovna interpretacijska načela u nastavi književnosti.

Sadržaj kolegija:

– teorijska nastava:

Metodika kao znanost. Motivacija učenika. Metodički sustavi i strategije u nastavi. Nastavni oblici i metode u teoriji i praksi. Elementi nastavne pripreme. Interpretacijska načela u nastavi književnosti. Jezične djelatnosti u nastavi. Jezični savjetnici i norme standardnoga jezika.

– praktična nastava:

Pisanje nastavne pripreme uvažavajući norme hrvatskog standardnog jezika. Primjena različitih metodičkih sustava, nastavnih oblika i metoda u nastavi. Primjena interpretacijskih načela u nastavi književnosti na primjerima odabranih književnih djela.

Oblici izvođenja nastave: Predavanja, samostalan istraživački rad, individualan rad, mentorski rad

Ocjenjivanje: Pohađanje nastave i aktivnost u nastavi, kontinuirana provjera znanja (kolokviji), završni ispit.

Literatura:

– obvezna:

S. Težak: Teorija i praksa nastave hrvatskoga jezika 1, Zagreb, 1996. (izabrana poglavlja)

D. Rosandić: Metodika književnoga odgoja, Školska knjiga, Zagreb 2005. (izabrana poglavlja)

A. Bežen: Metodika – znanost o poučavanju nastavnog predmeta, Profil, Zagreb 2008. (izabrana poglavlja)

V. Pandžić: Govorno i pismeno izražavanje u srednjoj školi, Zagreb. 2001. (izabrana poglavlja)

E. Terhart: Metode poučavanja i učenja, Educa, Zagreb, 2001.

– izborna:

A. Peti-Stantić i V. Velički: Jezične igre: za velike i male, Zagreb: Alfa, 2008.

N. Babić: Govor odgajatelja i dječje aktivnosti, Školske novine, Zagreb, 1989.

E. Barić: Hrvatska gramatika, Školska knjiga, Zagreb, 2005.

A. Frančić i drugi: Normativnost i višefunkcionalnost u hrvatskome standardnom jeziku, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2005.

Hrvatski pravopis, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2013. (internet)

N. Opačić: Hrvatski u zgradama - globalizacijske jezične stranputice, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2012.

S. L. Udier: Razgovarajte s nama! Udžbenik hrvatskoga kao drugoga i stranoga jezika za razine B2-C1, FF press, Zagreb, 2014.

Kolegij: Hrvatska književnost

Nastavnik: lektor hrvatskoga jezika i književnosti (Perica Vujić, mag. educ. philol. croat. et mag. educ. hist.)

Cilj kolegija: Ovladavanje osnovnim obilježjima hrvatske književnosti: književna razdoblja, poetike književnih razdoblja i najvažniji predstavnici.

Ishod kolegija: Polaznik nabraja kronološki razdoblja hrvatske književnosti, objašnjava poetike književnih razdoblja i najvažnijih predstavnika.

Sadržaj kolegija:

– teorijska nastava:

Kronološka podjela hrvatske književnosti na razdoblja. Vremensko trajanje razdoblja, poetika razdoblja. Najvažniji predstavnici književnih razdoblja i njihova djela.

– praktična nastava: Jezično-stilska analiza i interpretacija književnih predložaka.

Oblici izvođenja nastave: Predavanja, samostalan istraživački rad, individualan rad, mentorski rad

Ocjenjivanje: Pohađanje nastave i aktivnost u nastavi, seminarski rad, završni ispit.

Literatura:

D. Jelčić: Povijest hrvatske književnosti, Naklada Pavičić, Zagreb, 2004.

S. Hranjec: Pregled hrvatske dječje književnosti, Školska knjiga, Zagreb, 2006.

Pregledi povijesti hrvatske književnosti raznih autora.

Lektirna djela po izboru polaznika u dogovoru s nastavnikom.

Kolegij: *Hrvatska kultura i društvo*

Nastavnik: lektor hrvatskoga jezika i književnosti (Perica Vujić, mag. educ. philol. croat. et mag. educ. hist.)

Cilj kolegija: Ovladavanje osnovnim spoznajama o hrvatskoj kulturi i društvu te aspektima hrvatskoga identiteta.

Ishod kolegija: Polaznik objašnjava karakteristična obilježja hrvatske kulture i društva te višestruke aspekte hrvatskoga identiteta.

Sadržaj kolegija:

– teorijska nastava:

Raznolikosti hrvatskoga identiteta. Hrvatska u užemu i širem europskome kontekstu – kao srednjoeuropska i mediteranska zemlja. Hrvatska tradicijska kultura i identitet nekad i danas. Umjetnička baština Hrvatske. Vizualne umjetnosti, arhitektura i urbanizam u Hrvatskoj. Glazba i film u Hrvatskoj. Školstvo. Sport i olimpirizam u Hrvatskoj. Hrvatska svakidašnjica.

- praktična nastava:

Prezentacije na temelju ponuđenih tema.

Oblici izvođenja nastave: Predavanja, samostalan istraživački rad, individualan rad, mentorski rad

Ocjenjivanje: Pohađanje nastave i aktivnost u nastavi, seminarski rad, završni ispit.

Literatura:

– obvezna:

S. L. Udier: Hrvatska na prvi pogled, udžbenik hrvatske kulture, FF press, Zagreb, 2017.

S. L. Udier: Hrvatska na drugi pogled, udžbenik hrvatske kulture, FF press, Zagreb, 2019.

S. L. Udier: Razgovarajte s nama! udžbenik hrvatskoga kao drugoga i stranoga jezika za razine B2-C1, FF press, Zagreb, 2014.

– izborna:

A. Bežen i M. Bošnjak (ur.): Hrvatska nastava u inozemstvu, priručnik za učiteljice i učitelje (odabrana poglavlja), Zagreb, 2012.

J. Rapacka: Leksikon hrvatskih tradicija, Matica hrvatska, Zagreb, 2002.

Kolegij: Hrvatski jezik II

Nastavnik (izvođač nastave): lektor hrvatskoga jezika i književnosti (Perica Vujić, mag. educ. philol. croat. et mag. educ. hist.)

Cilj kolegija: Usvojiti obilježja hrvatskog standardnog jezika, tipologiju funkcionalnih stilova, analizirati tekstove i uočiti jezične pogreške

Ishodi kolegija: Polaznik razlikuje standardnojezično od nestandardnojezičnoga, prepoznaje karakteristike stilova hrvatskog standardnog jezika, prepoznaje jezične pogreške u različitim tekstovnim predlošcima

Sadržaj kolegija: Hrvatski standardni jezik. Obilježja hrvatskog standardnog jezika. Hrvatska narječja. Funkcionalni stilovi hrvatskog standardnog jezika. Jezik različitih struka. Analiza različitih tekstovnih predložaka, uočavanje jezičnih pogrešaka i ispravak.

Oblici izvođenja nastave: Predavanja, samostalan istraživački rad, individualan rad, mentorski rad

Ocjenjivanje: Pohađanje nastave i aktivnost u nastavi, seminarski rad, završni ispit.

Literatura:

– obvezna:

A. Frančić i drugi: Normativnost i višefunkcionalnost u hrvatskome standardnom jeziku, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2005. (odabrana poglavlja)

Hrvatski pravopis, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2013. (internet)

Hrvatski enciklopedijski rječnik (Ur. Lj. Jojić, R. Matasović), Novi Liber, Zagreb, 2002. (internet – Hrvatski jezični portal)

D. Bukovčan: Od teorije do prakse u jeziku struke, Školska knjiga, Zagreb 2009.

Odabrani članci u znanstvenim ili stručnim časopisima: Rasprave, Fluminensia, Jezikoslovlje, Hrvatski jezik (www.hrcak.srce.hr)

– dopunska:

A. Štambuk: Jezik struke i spoznaja, Književni krug, Split, 2005.

DODATNI PROGRAM HRVATSKOGA JEZIKA – USAVRŠAVANJE NASTAVNIKA

Hrvatski – kontakt

Kontakt osobe:

prof. dr. sc. Željko Milanović

zeljko@ff.uns.ac.rs

Perica Vujić, mag. educ. philol. croat. et mag. educ. hist.,

Lektorat hrvatskoga jezika i književnosti

perica.vujic@ff.uns.ac.rs

PREDMETI

Hrvatski jezik I i II

lektor hrvatskoga jezika i književnosti (Perica Vujić, mag. educ. philol. croat. et mag. educ. hist.)

Hrvatska književnost

lektor hrvatskoga jezika i književnosti (Perica Vujić, mag. educ. philol. croat. et mag. educ. hist.)

Hrvatska kultura i društvo

lektor hrvatskoga jezika i književnosti (Perica Vujić, mag. educ. philol. croat. et mag. educ. hist.)

Metodika – hrvatski jezik u nastavi i predškolskome odgoju

lektor hrvatskoga jezika i književnosti (Perica Vujić, mag. educ. philol. croat. et mag. educ. hist.)